

Verksamhet

Fiskodlingsanläggning
Skiftet, Brunnsöfjärden
Brändö

Ärende

Brändö Lax Ab ansöker om förnyat miljötillstånd för odling av slaktfisk av regnbåge vid Skiftet, Yttre Brunnsöfjärden i Brändö kommun. Till denna odlingsplats adderas också tidigare odlingstillstånd för Schåmans Forell som förvärvats av Brändö Lax Ab.

Bolaget anhåller också om odling av sättfisk av regnbåge vid Ånholm, Inre Brunnsöfjärden samt övervintring av fisk vid Ånholm och Killingholm. Därtill anhålles om sättfiskodling vid Kumlinge Frys i Kumlinge kommun, vilket behandlas separat.

Den i ansökan avsedda verksamheten är tillståndspliktig enligt:

- 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd, miljöskyddslagen,
- 6 kap. 16 § a punkten vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, vattenlagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHH beviljar med stöd av 17 § 1 mom. miljöskyddslagen Brändö Lax Ab förnyat miljötillstånd för odling av slaktfisk av regnbåge vid Skiftet, Yttre Brunnsöfjärden i Brändö kommun, odling av sättfisk av regnbåge vid Ånholm, Inre Brunnsöfjärden samt övervintring av fisk vid Ånholm och Killingholm med beaktande av nedanstående villkor och föreskrifter.

Giltighet

Detta tillstånd gäller till och med 31.12.2027.

Ansökan om förnyat tillstånd ska lämnas till ÅMHM senast 01.07.2027. En förutsättning för att fortsatt tillstånd för fiskodlingsverksamheten ska ges är att bästa tillgängliga teknik används. Till ansökningarna ska fogas en konkret plan för hur verksamheten ska utvecklas för att minska belastningen på vattenområdet.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om revidering av tillståndsvillkor senast 01.07.2022. Ifall ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. e punkten miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § vattenlagen:

1. Verksamhetens sammanlagda totalbelastning till vattenmiljön vid **Skiftet / Yttre Brunnsöfjärden** får uppgå till maximalt 1369 kg fosfor och 11302 kg kväve årligen.

Med totalbelastning avses den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används.

24 § a punkten miljöskyddslagen

2. Verksamhetens sammanlagda totalbelastning till vattenmiljön från odling av sättfisk vid **Ånholm** får uppgå till maximalt 770 kg fosfor och 6308 kg kväve årligen.

Vinterförvaring av fisk får ske vid **Ånholm** och vid **Killingholm**.
Totalbelastningen till vattenmiljön av näringsämnen under utfodring vid vinterförvaring ska ingå i ovanstående begränsning av totalbelastningen.

Med totalbelastning avses den mängd kväve och fosfor som binds i den producerade fiskens årliga tillväxt subtraherat från den totala mängden kväve respektive fosfor i det foder som årligen används.

24 § a punkten miljöskyddslagen

3. Tillståndshavaren ska sträva till att minska belastningen på vattenområdet som verksamheterna ger upphov till och vid den dagliga skötseln noggrant beakta miljöskyddsaspekter. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt samt kontinuerligt sköta och underhålla anläggningarna så att minsta möjliga miljöförorening uppstår. Tillståndshavaren ska sträva till att minska foderkoefficienten och använda foder med minsta möjliga fosfor- och kväveinnehåll.
4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen, 4 § miljöskyddslagen
4. Tillståndshavaren ska så långt det är möjligt införskaffa information om fodrets ursprung och framställning för att på så sätt försäkra att det framställts på ett miljömässigt godtagbart sätt.
7 § miljöskyddslagen
5. Tillståndshavaren ska hålla fiskodlingsanläggningarnas konstruktioner och anordningar i sådant skick och förankra dem så att de hålls på den avsedda platsen och inte stör sjötrafiken eller förorsakar det övriga nyttjandet av vattendraget sådan skada som kan undvikas. Utmärkning eller belysning av fiskodlingsanläggningen får inte störa trafiken i allmän farled och eventuell belysning får inte störa navigationsljus i farleden.
För att trygga sjötrafiken i anläggningarnas närhet ska konstruktionerna vara utmärkta på ett av Trafikverket godkänt sätt.
4 kap. 4 § vattenlagen
6. Kemikalier ska hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten ska antecknas i driftjournal enligt föreskrift 9.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de ska hantera eventuella olyckor. Svenskspråkiga skyddsinformationsblad för de använda kemikalierna ska finnas lätt tillgängliga. Utrustning för

uppsamling av eventuellt spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen.

I verksamheten får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32).

Tvätt och färgning av kassar ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på miljön och färgning bör i mån av möjlighet helt undvikas.
4-5 §§ och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

7. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Följande prioritetsordning ska iakttas för hantering av det avfall som uppstår i verksamheten: förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning såsom exempelvis energiåtervinning samt bortskaffande.

Fodersäckar ska lämnas hos godkänd mottagare.

All hantering av död fisk ska ske slutet för transport till godkänd anläggning för kompostering eller motsvarande godkänd anläggning enligt krav för behandling av animaliskt kategori III avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 9.

8a - 8f §§ landskapslag (1998:91) om renhållning

8. Om fisken i anläggningarna konstateras eller misstänks ha en smittsam sjukdom som kan överföras från ett djur till ett annat eller en smittsam sjukdom som inte allmänt förekommer, ska sökanden underrätta ÅMHM och smittskyddsansvarig vid Ålands landskapsregering samt vidta nödvändiga åtgärder.

Om avfall i form av död fisk uppkommer vid bekämpning av sjukdom ska avfallet behandlas i en av myndigheterna godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall med risk för smitta. Avfallet klassas då som animaliskt kategori II avfall, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel.

Hanteringen ska redovisas i driftjournal enligt föreskrift 9.

4 kap. 4 § vattenlagen

9. För kontroll av verksamheternas miljökonsekvenser ska en driftjournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:

- foderleverantör samt företagsmärkning
- mängden använt foder och dess innehåll
- de mängder fisk som tillförts odlingarna samt bortförts från dem
- förekomst av eventuella fisksjukdomar och behandling av dem samt fiskens medicinering och dödlighet
- hantering av död fisk enligt villkor 8
- använda kemikalier, inköp, förbrukning och lagerhållning
- typ och mängd avfall samt avfallets mottagare
- andra nödvändiga uppgifter om verksamheten

Journalen ska bevaras 10 år vid anläggningen och kunna uppvisas vid inspektion. Ett årssammandrag av driftjournalen ska årligen lämnas till ÅMHHM inom februari månad följande år på en för detta ändamål uppgjord blankett.

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHHM uppge nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

26 § miljöskyddslagen, 7 § fiskodlingsförordningen

10. Tillståndshavaren ska på egen bekostnad låta utföra kontroller av fiskodlingarnas inverkan på vattendraget, inverkan på fiske och fiskbestånden på ett av myndigheten godkänt sätt. Kontrollerna kan utföras som samkontroll tillsammans med de andra kontrollskyldiga i området enligt det gemensamma miljökontrollprogrammet för fiskodlingarna på Åland. Om tillståndshavaren inte utför kontrollerna inom detta program ska ett förslag till alternativt program lämnas in till ÅMHHM inom två månader efter det att detta beslut vunnit laga kraft.

Om resultaten av observationerna ger anledning därtill kan kontrollprogrammet senare ändras i samråd med ÅMHHM eller i enlighet med 26 § 4 mom. miljöskyddslagen.

Resultaten av observationerna ska inlämnas till ÅMHHM. Dokument och resultat från kontrollprogrammet ska bevaras vid anläggningarna och kunna uppvisas för tillsynspersonal.

26 § miljöskyddslagen

11. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna så att miljötillståndet följs. Personens namn och kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHHM.

Vid byte av ansvarig person ska uppgifterna uppdateras.

7 § miljöskyddslagen

12. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling ska göras till ÅMHHM, som kan besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått som krävs vid avveckling av verksamheten.

24 § d punkten miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHHM) konstaterar, efter att ha prövat förutsättningarna för tillstånd, att verksamheterna med iakttagande av de i tillståndet givna villkor och föreskrifter är förenlig med miljöskyddslagen och den lagstiftning som nämns i 10 § i samma lag. Vid avgörandet har myndigheten även beaktat förutsättningarna som gäller för verksamhetsutövaren enligt 7 § miljöskyddslagen. De villkor och föreskrifter som fastställts i beslutet har utformats så att ändamålet nås med minsta möjliga negativa miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig enligt 4 § miljöskyddslagen.

Tillståndets giltighet

Enligt 4 kap. 1 § vattenlagen ska vattenfarlig verksamhet utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Av förarbetena till vattenlagen framgår att övergödning är ett av de största vattenvårdsproblemen i saltsjön. Myndigheten konstaterar att fiskodling innebär ett nettotillskott av närsalter till vattnet. Även om fiskodlingens bidrag till Östersjöns totala övergödningssproblem är relativt litet, är det ur ett åländskt perspektiv det största enskilda bidraget. Myndigheten konstaterar med utgångspunkt i detta att det är skäligt att utsläppen till vattenmiljön och tillståndet tidsbegränsas och omprövas med 10 års intervall och att villkoren däremellan revideras efter 5 år för att aktualiseras och prövas mot BAT-kraven samt vid behov begränsa fiskodlingsverksamhetens belastning på vattenmiljön enligt 24 § miljöskyddslagen och i enlighet med vad som stadgas i 4 kap. 7 § vattenlagen. Tillstånd har tidigare tidsbegränsats till 5 år men en giltighetstid på 10 år med villkorsrevidering efter 5 år försämrar inte miljöskyddet medan det däremot ger verksamhetsutövaren bättre förutsättningar att investera i miljöförbättrande teknik.

Verksamhetens belastning

Myndigheten konstaterar att en minskning av belastningen från fiskodlingsverksamhet med dagens teknik och odling i öppna kassar i huvudsak kan uppnås genom att minska mängden genom fodret tillförda närsalter till vattnet. Hur stor belastningsminskningen kan bli begränsas dock av vilka krav på närsalter fisken har för tillväxt och välmående, utfodringsteknik samt av de foder som finns tillgängliga på marknaden. Med beaktande av att odlingen kan medföra negativ inverkan på vattenmiljön har totalbelastningen av kväve och fosfor till vattenmiljön beräknats, begränsats och reglerats i villkor 1 och 2 så att förutsättningar för tillstånd enligt 4 kap.1, 2, 4, 7 §§ vattenlagen, 5 kap. 9 § vattenlagen ska föreligga.

Enligt Pelagias rapport (fiskodlingens kontrollprogram), *Sammanfattande utvärdering av insamlade data i Ålands kustvatten för åren 2008-2013*, är den bedömda påverkan stor för odlingsplatsen vid Ånholm då mycket höga biomassa uppmätts för perifyton (påväxtalger) medan resultaten för bottenfauna var mycket lågt antal taxa samt abundans vilket indikerar dålig till måttlig status. Rapporten drar dock slutsatsen att de lägre värdena på abundans och BQIm tycks vara genomgående i hela materialet, även referenslokaler, och orsaken bör vara någon typ av mellanårsvariation, dvs naturliga variationer under de tre somrarna 2011 - 2013.

Under åren 2014 och 2015 har enligt det nya kontrollprogrammet påverkan vid Brunnsöfjärden yttre varit obetydlig till liten år 2014 och liten till måttlig år 2015 medan påverkan vid Ånholm (Brunnsöfjärden inre) under 2014 har klassats som stor och år 2015 som måttlig. De inre grundare vattenområdena med sämre omsättning visar alltså tydliga tecken på påverkan.

ÅMHM bedömer, med beaktande av odlingsplatsernas placering den inverkan de har på vattenmiljön i området, att tillståndsvillkoren är ändamålsenliga för att uppnå tillräckligt miljöskydd enligt 4 kap. vattenlagen och för att bestämmelserna om vattenkvalitet i 5 kap. 9 § vattenlagen ska vara uppfyllda. Beräkningen av belastningen för odlingsplatserna har utgått från genomsnittliga värden av fodrets innehåll av kväve och fosfor, samt bedömningen att bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är tillämplig används. Myndigheten har uppskattat den genomsnittliga foderkoefficienten (FK) till 1,1 vilket anses möjligt att uppnå. Vid beräkningarna har myndigheten utgått från att fodret innehåller i genomsnitt 0,85 % fosfor och 6,5 % kväve. I beräkningen ingår också att fisken binder 0,4 % fosfor och 2,75 % kväve. I bedömningen har såväl

fiskens välmående, miljömässiga aspekter samt uppgifter i ansökan beaktats.

Om tillståndshavaren odlar slaktfisk enligt ovanstående innebär det att denne enligt ÅMHM:s beräkningar vid Skiftet/ Brunnsöfjärden Yttre kan odla drygt 285 ton regnbåge med en teoretisk belastning motsvarande 1369 kg fosfor och 11302 kg kväve. Tack vare utveckling av foder och förbättrade utfodringsmetoder beräknas sökanden kunna producera ungefär 48 ton mera än enligt föregående miljötilstånd.

Om tillståndshavaren odlar sättfisk enligt ovanstående innebär det att denne enligt ÅMHM:s beräkningar vid Ånholm kan odla drygt 143 ton regnbåge med en teoretisk belastning motsvarande 770 kg fosfor och 6308 kg kväve. Utsläppen till vattenmiljön vid Ånholm minskas med 2 % jämfört med tidigare. Men, tack vare utveckling av foder och förbättrade utfodringsmetoder beräknas sökanden ändå kunna producera ungefär 20 ton mera jämfört med föregående miljötilstånd.

Om det i samband med tillsyn och uppföljning av kontrollprogram senare framgår att belastningen och miljöpåverkan lokalt blir för stor så måste villkor 1 och/eller 2 omprövas och näringsmängderna kan ytterligare justeras.

Den i havet utsläppta specifika belastningen får inte enligt landskapsförordning (2007:57) om odling av regnbågslax och lax i havet, fiskodlingsförordningen, överskrida 6 gram fosfor och 50 gram kväve per kilogram producerad fisk. Trots att fiskodlingsförordningen inte tillämpas på sättfisk så kan den fungera som referens och målvärde. Enligt myndighetens beräkningar blir den specifika belastningen 5 gram fosfor och 40 gram kväve per kilogram producerad slaktfisk och 44 gram kväve för sättfisk om bästa tillgängliga foder och teknik tillämpas.

Tabell 1. Myndighetens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för Ånholm.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Närsaltsinnehåll i fodret	1345	10250
Närsaltsinnehåll ger max. fodermängd	158235	157692
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,1)	143850	143357
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	575	3942
<i>Teoretisk belastning</i>	<i>770</i>	<i>6308</i>
<i>Specifik belastning</i>	<i>0,005</i>	<i>0,044</i>

Tabell 2. Myndighetens beräkningar av teoretisk och specifik belastning för **Skiftet/Brunnsö Yttre**.

	<i>Fosfor (kg)</i>	<i>Kväve (kg)</i>
Närsaltsinnehåll i fodret	2510	19100
Närsaltsinnehåll ger max. fodermängd	313750	313934
Fodermängd ger fisktillväxt (med FK 1,1)	285227	285395
Totala mängden näringsämnen som binds i fisken	1141	7848
<i>Teoretisk belastning</i>	<i>1369</i>	<i>11302</i>
<i>Specifik belastning</i>	<i>0,005</i>	<i>0,040</i>

Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen ska den som utövar eller ämnar utöva vattenfarlig verksamhet vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan krävas för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvaliteten. Omfattningen av åliggande enligt 4 kap. 7 § 1 mom. ska bygga på tekniskt bästa möjliga lösning som är ekonomiskt möjlig för den typ av verksamhet som är ifråga. Exempelvis finns idag olika tekniska hjälpmedel för övervakning och styrning av utfodring. Villkor 3 ställs i syfte att tillgodose kraven på bästa tillgängliga teknik enligt miljöskyddslagens 4 § och 4 kap. 7 § 2 mom. vattenlagen.

Det foder som används vid fiskodling i Östersjön består i huvudsak av råvaror från fisk, trots att en numera ökande andel vegetabilier inblandas. Fiskodling innebär därmed en indirekt påverkan på ekosystemen, varför myndigheten anser att det är skäligt att sökanden i enlighet med kravet i 7 § miljöskyddslagen ska ha tillräcklig kunskap om verksamheternas miljöpåverkan och kravet i 4 § miljöskyddslagen på förebyggande av skada därav. Sökanden ska därför enligt villkor 4, så långt det är möjligt, begära in uppgifter från leverantören om att fångst av fiskråvara och tillverkning har skett enligt gällande lagar, överenskommelser och enligt miljömässigt godtagbara metoder och principer. I den mån foder med råvara från Östersjön finns att tillgå så är det rekommenderat för att öka kretsloppstänkandet.

Odlingsplatsens lokalisering och lämplighet

För att utföra ett vattenföretag krävs enligt 2 kap. 2 § i vattenlagen rätt eller rådighet över vattenområdet och enligt 2 kap. 3 § vattenlagen råder den som äger en fastighet över det vatten som finns där, om inte annat följer av bestämmelserna i vattenlagen. Sökanden innehar behövliga vattenområden.

Enligt 4 kap. 6 § vattenlagen får vattenfarlig verksamhet endast utövas på plats eller platser där minsta möjliga olägenhet för vattenmiljön uppstår och där förutsättningarna finns eller kan skapas för det slags verksamhet som är

i fråga, utan att oskäligt högre verksamhetskostnader uppstår till följd av platsvalet. ÅMHHM konstaterar att forskning visat att kuststräckor med goda förutsättningar för fiskodling vanligen har en hög vattenomsättning. Hög vattenomsättning medför att utspädningen är stor och att eventuella övergödningseffekter är svåra att mäta i odlingens närhet. Vid en bra lokalisering får man således små lokala effekter, men ett generellt tillskott av närsalter till havet. Odlingsplatsen Skiftet/Brunnsöfjärden Yttre är belägen ute i Skiftet med stort vattendjup och god genomströmning medan djupet vid sättfiskodlingen vid Ånholm är 10 – 12 m.

Enligt den schematiska utredningen ”Förslag till det reviderade miljökontroll- programmet för fiskodlingen på Åland” (Jukka Mehtonen, Husö biologiska station, 2000) över de åländska fiskodlingarnas instängdhet har vattenområdet vid Ånholm, själva Brunnsöfjärden, beräknats ha en yta på 1,35 km² och en öppenhet på 0,35. Öppenheten avspeglar vattenutbytets-tiden och är ett mått på ett områdes känslighet för övergödning. Fiskodlingarna som ingick i studien hade öppenhetsvärden inom intervallet 0,1-3,0. Ett öppenhetsvärde på 0,35 indikerar ett relativt lågt vattenutbyte. Platsen är enligt fiskodlingsförordningen inte lämplig som fiksodlingsplats men eftersom sättfisk är undantagen från kraven i förordningen, då sättfisken kräver en mera skyddad odlingsplats, så tillämpas inte fiskodlingsförordningen i detta fall. Platsen kan därför användas för sättfiskodling och övervintring. I Brunnsöfjärden går också en farled som i viss mån förbättrar omsättningen och vattenutbytet.

Enligt mätningar av vattenströmmar, ”Strömrosor beräknade för Ålands fiskodlingar” (A. Engqvist, A&I Engqvist Konsult HB, 2007), bedöms vattnets medelström vid Ånholm vara relativt god och riktningen är främst i öst-nordostlig samt väst-sydvästlig riktning. Ute i Skiftet är strömriktningen nord-sydlig.

Hänsyn till allmänna och enskilda intressen

Fiskodlingens placering är väsentlig för att vattenföretaget ska utföras med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen och särskilt med beaktande på fiskbestånd och möjlighet att bedriva fiske, samfärdsel, möjligheterna att på det berörda vattenområdet i framtiden utföra annat vattenföretag, utöva vattenfarlig verksamhet eller bedriva annan härmed jämförbar verksamhet samt rekreationsmöjligheterna, naturskönheten, kulturvärdena och trivseln i omgivningen.

Området i Brunnsöfjärden nyttjas enligt ansökan inte för annan närings- eller yrkesverksamhet. Under ärendets beredning och delgivning har inte

heller några utlåtanden och yttranden inkommit som motsäger detta. Området i fråga är däremot bebyggt med både fast- och fritidsbosättning, främst på Torsholmasidan, och nyttjas framförallt sommartid av ortsbefolkning och delvis även av besökare för rekreation och fiske. I Brunnsöfjärden går också en 4,8 m farled.

Odlingsplatsens lokalisering i Brunnsöfjärden, dess låga öppenhetsvärde, vattnets huvudsakliga strömriktning, djupförhållanden, kontrollprogrammet och närhet till både permanent- och fritidsboende gör området i viss mån känsligt för belastning av övergödande ämnen. ÅMHM bedömer att verksamheten behöver begränsas för att förebygga risk för försämring av vattenkvalitet i enlighet med 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen. Därför minskas nettoutsläppen till Brunnsöfjärden med 2 %.

För att i enlighet med de allmänna kravbestämmelserna i 2 kap. miljöskyddslagen undvika negativ miljöpåverkan och i enlighet med 4 kap. 4 § i vattenlagen måna om enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren nödvändiga villkor om hänsyn till samfärdseln. Villkor 5 anger att anläggningarna ska hållas i skick samt vara förankrade så att de inte flyttar sig eller utgör olägenhet för samfärdsel enligt 4 kap. 4 § vattenlagen.

Kemikalier och avfallshantering

Kemikalier ska hanteras så att de inte kan förorena mark, luft eller vatten enligt de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 4 och 5 §§. Med stöd av e punkten 24 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen utfärdar ÅMHM villkor 6 om hantering av kemikalier inom verksamheten. Exempelvis finns idag tekniska alternativ till färgning av odlingskassar med anti-foulingmedel, medel som hindrar påväxt kassarna.

Villkor 7 reglerar hantering av avfall som uppkommer i verksamheten och ska enligt 3b § landskapslag (1981:3) om renhållning beaktas prioritetsordningen förebyggande, förberedelse för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning (t.ex. till energi) samt bortskaffande.

Olika typer av avfall ska insamlas, sorteras och hållas avskilda från varandra i alla skeden av hanteringen, i den mån det är nödvändigt för att förebygga hälso- och miljörisker samt ordna avfallshanteringen på ett ändamålsenligt sätt enligt 8c § renhållningslagen. Vidare ska enligt samma lag allt avfall separeras och återvinnas om det är tekniskt möjligt. Enligt renhållningslagens 8 d § får olika typer av farligt avfall inte spädas ut eller blandas sinsemellan eller med annat avfall eller andra ämnen, utom i det fall det är

nödvändigt för återvinning eller bortskaffande av avfallet och det kan göras utan att orsaka skada eller fara för människors hälsa eller miljön.

Villkor 8 reglerar hantering vid konstaterande av sjukdomsutbrott i odlingen och hur verksamhetsutövaren ska förfara så att smittspridning begränsas och risk för spridning av smitta till vild fisk minimeras. Villkoret ges med stöd av vattenlagen 4 kap. 4 § för att tillgodose att verksamhetens risk för påverkan på fiskbestånd och fiske minimeras.

Egenkontroll

Enligt 1 kap. 1 § vattenlagen ska vatten och vattenområden inom landskapet användas på det sätt som bäst gagnar en uthållig utveckling. Ytvatten samt ekologiska förhållanden i saltsjön ska nyttjas, skyddas och vårdas så att en uthållig utveckling gagnas och så att där kan finnas sådana växt- och djursamhällen, som i huvudsak utgör naturliga inslag i dessa naturmiljöer.

Verksamhetsutövaren ska enligt 7 § miljöskyddslagen ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan och om möjligheterna att förebygga och begränsa dess negativa miljöpåverkan. Ett stöd för detta är egenkontroll av verksamheten. ÅMHM föreskriver i med stöd av 26 § miljöskyddslagen i föreskrift 9 att verksamhetsutövaren ska föra dagbok över verksamheten samt sammanställa uppgifterna till en lättfattlig årsrapport som ska skickas in till tillsynsmyndigheten.

Recipientkontroll

Föreskrift 10 syftar till att klargöra verksamhetsutövarens ansvar för egenkontroll i enlighet med miljöskyddslagens 26 §. Kontroll av odlingarnas miljöpåverkan sker inom ramen för det gemensamma miljökontrollprogrammet för de åländska fiskodlingarna vars grund lades 1993, och senare har reviderats åren 2002, 2007 och 2013. Enligt plan sker provtagning årligen vid samtliga fiskodlingsenheter där verksamhet bedrivs.

Ansvarig person

En ansvarig person med den kunskap som krävs för att övervaka anläggningarna och att miljötillståndet följs måste enligt föreskrift 11 finnas för att fylla kravet på verksamhetsutövarens organisation i miljöskyddslagens 7 §.

Avslutande av verksamhet

På grund av svårigheter att i samband med prövningen bedöma omfattningen av påverkan på miljön och därmed behov av eventuella åtgärder vid avslutande av verksamhet utfärdas inget villkor för detta. Om

tillståndet inte innehåller tillräckliga bestämmelser för avslutande kan ÅMHM enligt 34 § miljöskyddslagen besluta om dylika åtgärder i samband med eller efter avslutande. Med villkor 12 avses att verksamhetsutövaren vid avslutande av verksamheten ska ansöka om tillstånd för avslutande för att myndigheten ska kunna göra en bedömning av huruvida det behövs undersökningar, saneringsåtgärder eller andra försiktighetsmått i samband med avslutandet.

Yttrande och genmäle

Under delgivningstiden inkom ett yttrande. Sökanden har beretts tillfälle att bemöta detta och inkom med ett genmäle. Myndigheten konstaterar att yttrandet endast indirekt berör sökanden och att den sökta verksamheten specifikt inte berörs av yttrandet. Därmed föranleder yttrandet inget särskilt ställningstagande.

Sammanfattande motivering

ÅMHM konstaterar att kravet på sökandens rätt till de erforderliga vattenområdena är uppfyllda och att platsen som avses i ansökan lämpar sig för fiskodlingsverksamhet avseende sättfiskodling och övervintring i den omfattning som anges i tillståndsvillkoren ovan. Vidare konstaterar myndigheten att ovan ställda villkor utgör ett sådant skydd att verksamheterna inte står i strid med enskilda och allmänna intressen.

Fiskodlingsverksamhet medför ett nettotillskott av närsalter till havet, men då miljötillståndet innehåller villkor och föreskrifter för förebyggande av förorening och begränsning av fiskodlingsverksamhetens belastning, vilka ges med stöd av 24 och 26 §§ i miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, anser myndigheten att nyttan av att verksamheten får bedrivas på den avsedda platsen är betydlig i förhållande till den skada som kan följa av att verksamheten tillåts.

Villkoren har utformats i syfte att tillse att ändamålet med verksamheten nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att företaget och verksamheten omöjliggörs. Verksamhetsutövaren svarar enligt 7 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, oavsett givna villkor, för att miljöförorening förebyggs, undanröjs och begränsas och för att försämring av vattenkvaliteten förhindras, så även efter det att verksamheten avslutats i enlighet med vad som sägs i 34 § miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen. Med detta tillstånd och ovanstående villkor och föreskrifter sker inga förändringar i verksamheten och därmed ingen förändring för allmänna och enskilda intressen.

Med ovanstående motiveringar finner ÅMHM grund för beviljande av förnyat tillstånd för sättfiskodling av regnbåge vid Ånholm samt odling av slaktfisk vid Skiftet / Brunnsöfjärden Yttre i Brändö.

Avgift

För detta tillståndsbeslut och beslut ÅMH-Pn 6/17 uppbärs en gemensam avgift i enlighet med 16 § i Ålands landskapsregeringsbeslut (2017:25) om taxa för ÅMHM. Avgiften baseras därmed på taxa för år 2016, avgiftstabell 1.

Fiskodling >100 ton	9970,00€
<u>Annonskostnad, delgivning ansökan</u>	<u>167,67 €</u>
Totalt*	10137,67 €

*Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mikael Stjärnfelt
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning
3. Faktura

Ärendehantering

Ansökan

Brändö Lax Ab ansöker om förnyat miljötillstånd för odling av slaktfisk av regnbåge vid Skiftet, Yttre Brunnsöfjärden i Brändö kommun. Till denna odlingsplats adderas också tidigare odlingstillstånd för Schåmans Forell som förvärvats av Brändö Lax Ab.

Bolaget anhåller också om odling av sättfisk av regnbåge vid Ånholm, Inre Brunnsöfjärden samt övervintring av fisk vid Ånholm och Killingholm. Ansökan omfattade även förnyat tillstånd för odling av sättfisk vid Kumlinge Frys i Kumlinge. ÅMHM har separerat denna odlingsplats ur ansökan och avgör den delen av ansökan med eget beslut.

Ansökan inkom 21.6.2016.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 27 februari – 21 mars 2017 på ÅMHM:s samt Brändö kommuns anslagstavlor. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 27.2.2017. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Ett yttrande har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHM har inte begärt några utlåtande.

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att bemöta sådant som tillförts ärendet av annan part. Sökandens genmäle inkom 29.3.2017.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.